

Jornades d'accessibilitat i inclusió 2015

apropa

cultura
una porta
a la inclusió

Jornades organitzades per:

Apropa Cultura
Ajuntament de Barcelona

9 i 23 de novembre de 2015

Presentació

Apropa Cultura és una iniciativa que uneix teatres, auditoris, festivals i museus amb les entitats del sector social per a fer la cultura accessible.

Fomentem l'accés de les persones que més ho necessiten a la cultura i a l'oci inclusiu.

A més, Apropa Cultura té un **compromís amb l'educació**, per això organitzem formacions adreçades a professionals de museus per tal de millorar el servei a les entitats socials i persones que visiten els museus i centres d'art.

Aquest document conté tots els vídeos i documents de les conferències de les **Jornades d'Accessibilitat i Inclusió** que van tenir lloc a Barcelona els dies 9 i 23 de novembre 2015.

Objectius de les jornades

- Donar confiança al personal dels equipaments culturals en relació a l'atenció de col·lectius de dificultat cognitiva i exclusió social.
- Aproximar-se als col·lectius socials: conèixer la diversitat dins de cada àmbit, les principals característiques, limitacions i pautes per a fer la visita.
- Conèixer els objectius i necessitats socioeducatives dels centres socials envers una visita o activitat a un museu.
- Conèixer casos pràctics de gestió de visites de grups de col·lectius socials a espais culturals amb llarga trajectòria d'atenció a la diversitat.

Participen

Ángeles Carnacea

Antropòloga social , mediatadora cultural i gestora cultural.

Alberto Gamoneda

Educador de l'Àrea educativa del Museo Thyssen de Madrid.

Ana Moreno

Directora de l'Àrea educativa del Museo Thyssen de Madrid

Mercè Darnell

Responsable del programa d'activitats Càritas Barcelona

Pedro Sánchez Leyva

Antropòleg, treballador social i membre de la Taula de Salut Mental de Badalona

Claudia Torner

Coordinadora tècnica d'Apropa Cultura, educadora de l'activitat Un matí d'orquestra

Montserrat Lacalle

Professora i doctora en psicologia.

Teresa Soldevila

Directora del Museu Marítim de Barcelona

Anna Guarro

Cap de Serveis Educatius i Activitats del Museu Picasso de Barcelona

Santiago González

Coordinador de programes d'accessibilitat del Museo Reina Sofía

Joanjo Esteban

Historiador i tècnic del Museu de Sant Boi.

Araceli Fernández

Educadora i gestora cultural de CaixaForum Zaragoza

Tere Pérez

Coordinadora del Programa Alzheimer CCCB

Olga Moreno, Jana Agulló, Jordi Costa,

Ana Millet, Maria Melgares, Jordi López

Professionals de l'acció social treballadors d'entitats i centres socials

Art en contextos de diversitat

L'art crea espais de possibilitats i oportunitats a la societat. El museu pot jugar un paper principal en aquest procés de transformació:

“Es importante buscar la emoción en los visitantes, más que la pura transmisión de contenido: eso es darle sentido a la visita al museo.

El gran reto es conseguir que el público, cuando sale del museo, estime que ha sido partícipe de la experiencia vivida, no solamente como espectador, sino como protagonista de su visita.”

09/11/2015

per **Ángeles Carnacea**

Antropòloga social, Llicenciada en Ciències Polítiques i Sociologia, Mediodora intercultural i Gestora cultural.

Autora del llibre “Arte, intervención y acción social: la creatividad transformadora”.

[Consultar document](#)

La visita al museu: acompanyament i experiència

Per a Alberto Gamoneda, l'experiència de la persona ha de ser la prioritat del museu, més enllà de la pròpia obra d'art i dels continguts pedagògics, la persona és el més important.

El museu és l'àgora moderna, aprenem a utilitzar el museu per desenvolupar i transformar la mirada.

“¿Os imagináis un museo con 1.000 cuadros iguales? Si buscamos la diversidad en el arte, ¿Por qué no entre las personas? La diversidad humana, la diferencia, es un patrimonio.

Rompamos con la normalidad, lo normal es ser diferente.”

09/11/2015

per Alberto Gamoneda

Més de 10 anys d'experiència com educador de museu. Des de l'any 2001, treballa a l'Àrea Educativa del Museo Thyssen Bornemisza de Madrid en el desenvolupament i disseny d'activitats, programes i línies de treball per a diferents tipus de públic.

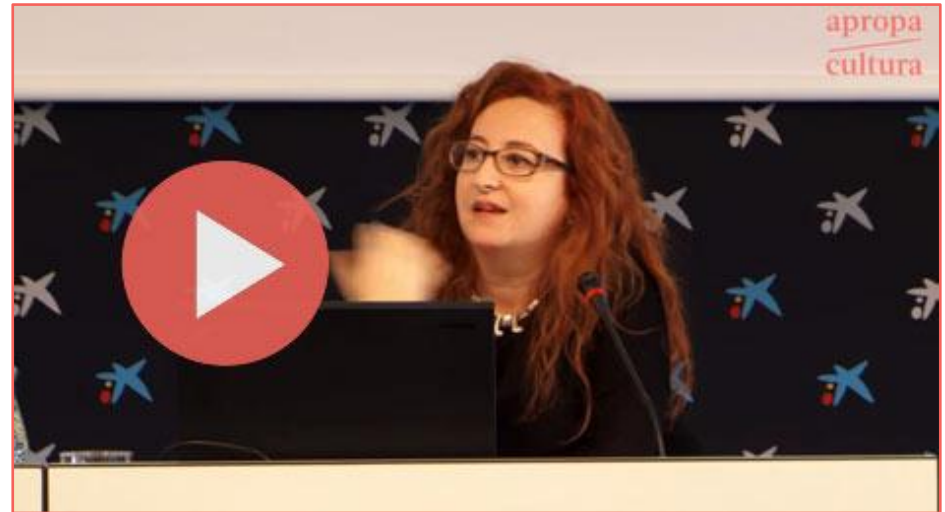
[Consultar document](#)

Accions educatives des d'una perspectiva integradora

A la conferència, Ana Moreno comparteix els objectius, les activitats i les dinàmiques de treball de l'Àrea Educativa del Museo Thyssen de Madrid. Des de l'any 1995, promouen programes educatius des d'una perspectiva integradora real.

“Procuramos no encasillarnos en una metodología cerrada, constantemente experimentamos y probamos: eso es lo que nos permite crecer.”

Empezar a trabajar con colectivos sociales es un camino solo de ida: una vez comenzamos ya no debemos ir atrás.”

09/11/2015

per Ana Moreno

Directora de l'Àrea Educativa del Museo Thyssen de Madrid.

La seva trajectòria professional sempre ha estat vinculada a l'àmbit de l'ensenyament de l'art, de l'educació als museus i la gestió cultural.

[Consultar document](#)

09/11/2015

Al finalitzar la jornada es va donar espai per preguntar, compartir opinions i crear coneixement en comú amb els assistents,

Amb la intervenció d'educadors de museus, coordinadors de serveis educatius i professionals de l'acció social i educativa.

Espai de debat moderat per Alberto Gamoneda.

Una aproximació a les persones en risc d'exclusió social

Un emmarcament general de les persones amb dificultats socials greus i les seves necessitats.

Quins factors són els que poden contribuir a que una persona estigui en una situació d'exclusió o pobresa?

“Heu de pensar que vosaltres, els equipaments culturals, sou com la xarxa del circ que evita que la persona caigui al terra. Formeu part del mecanisme de seguretat.

Les necessitats humanes no només són les de subsistència, igual d'important és la participació de la societat, de la cultura”.

23/11/2015

per Mercè Darnell

Responsable de gestió social i del programa d'activitats de Càritas a l'àrea metropolitana de Barcelona.

[Consultar document](#)

Una aproximació a les persones amb problemàtica de salut mental

Pedro Sánchez presenta un mapa de la Salut Mental: quins factors en depenen, els principals trastorns i la organització dels centres socials.

“On posem el límit quan parlem que hi ha un problema de salut mental?”

Depèn de molts factors variables al llarg del temps: elements històrics, científics, socials, culturals i també de la sort, la fortuna.”

23/11/2015

per Pedro Sánchez Leyva

Antropòleg i professor de la facultat Pere Tarrés. Treballador Social del Centre de Salut Mental d'Adults Badalona1 de l'Institut Municipal de Serveis Personals de Badalona.

[Consultar document](#)

Una aproximació a les persones amb discapacitat intel·lectual

Què és la discapacitat intel·lectual?
Una explicació sobre les diverses tipologies, organització de les entitats socials i consells per treballar amb aquest col·lectiu.

“Amb ells aprenem a ser flexibles i creatius. Els educadors dels equipaments culturals som afortunats perquè ens emportem el millor del dia a dia d'aquestes persones.”

23/11/2015

per Claudia Torner

Coordinadora tècnica del programa Aproxa Cultura, educadora de l'activitat *Un matí d'orquestra* de L'Auditori adreçada a persones amb discapacitat intel·lectual.

[Consultar document](#)

Una aproximació a la gent gran i amb deteriorament cognitiu

Quan comencem a envellir? Hi ha diversitat a la vellesa? Montserrat Lacalle ens explica les principals característiques, afectacions i consells pràctics per atendre les persones grans.

“El vostre objectiu, com a museu, ha de ser que el moment en què la persona estigui amb vosaltres, sigui satisfactori.

La gent gran capta millor la comunicació no verbal, intenteu crear climes d'interès i motivació a través de la vostra expressió. ”

23/11/2015

per Montserrat Lacalle

Professora de la facultat Pere Tarrés, doctora en Psicologia, psicòloga de la Residència Vibentia Mullerat.

[Consultar document](#)

Taula rodona: Com el museu pot ajudar a assolir els objectius dels educadors socials

Els diferents educadors i professionals de centres socials responen a preguntes sobre els seus objectius i interessos a l'hora de fer una sortida a un museu.

- Què haurien de saber els museus sobre el vostre col·lectiu abans de fer la visita?
- Com seria una visita ideal?
- Heu detectat algun error durant alguna de les visites als museus?
- Quins objectius teniu a l'hora de fer una sortida?

23/11/2015

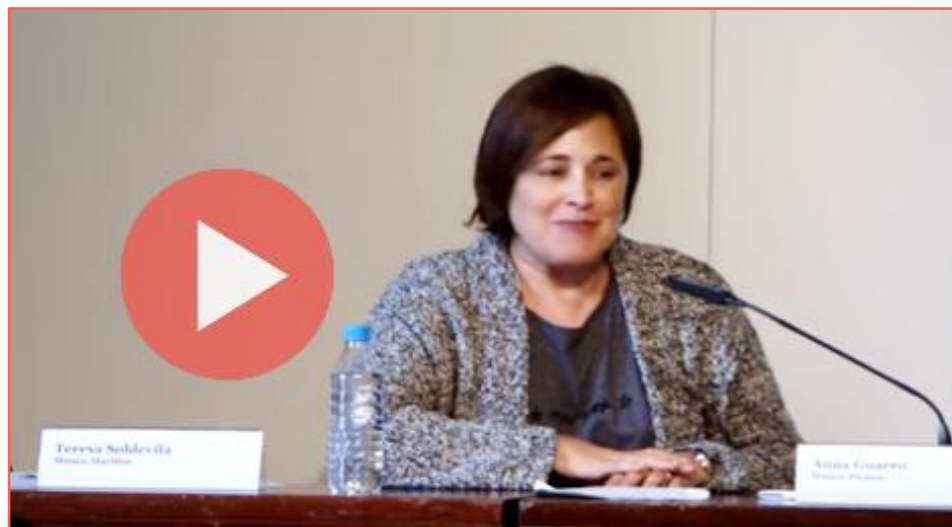
moderat per **Joanjo Esteban**

Olga Moreno, Tallers Bellvitge
Jana Agulló, Fundació Catalònia
Maria Melgares, Residència Les Corts
Ana Millet, Hospital de Dia Sant Pau
Jordi López, Centre de dia Sant Andreu
Jordi Costa, CRAE el Polzet

El Museu Marítim: projectes artístics amb persones en risc d'exclusió social

El Museu Marítim, al barri del Raval de Barcelona, és un museu de proximitat. A partir d'aquesta relació amb el barri i les seves entitats, el museu s'ha apropiat a col·lectius que normalment no visiten el museu per establir vincles i desenvolupar projectes.

Teresa Soldevila explica activitats realitzades amb col·lectius de persones en situació de sense llar i immigració.

23/11/2015

per Teresa Soldevila

Responsable de l'Àrea de Responsabilitat Social del Museu Marítim de Barcelona on es desenvolupa el programa d'accessibilitat i inclusió així com es promou la relació del Museu en el seu territori i s'impulsen les polítiques de sostenibilitat de la institució.

WWW.

Consultar web

Museu Picasso: projecte artístics amb gent gran

El Museu Picasso de Barcelona té una llarga trajectòria de projectes educatius amb escoles del seu barri. Es van plantejar l'objectiu d'anar més enllà i començar a treballar amb altres col·lectius socials.

A partir d'una necessitat expressada per agents socials del barri, van engegar el projecte "Picasso a la memòria" adreçada a gent gran. Es tracta d'un taller de memòria setmanal d'una durada total de 6 mesos.

23/11/2015

per Anna Guarro

Cap de Serveis Educatius i Activitats del Museu Picasso de Barcelona on es desenvolupen programes adreçat als diversos col·lectius amb necessitats específiques o en risc d'exclusió social.

WWW.

Consultar web

Projectes del Museo Reina Sofía amb persones amb discapacitat intel·lectual

L'any 2008, el Museo Reina Sofía va començar a posar en marxa programes educatius adreçats a persones amb discapacitat intel·lectual. El departament d'educació sempre ha concebut els projectes sota el concepte de Disseny per a Tots: activitats dissenyades perquè hi puguin participar totes les persones.

A la presentació, Santiago González es va centrar a explicar el projecte “Actuar en la Sombra”, els criteris i metodologies en el desenvolupament de l'activitat.

23/11/2015

per Santiago González

Coordinador dels Programes d'Accessibilitat del Departament d'Educació del Museo Reina Sofía des de finals de 2005.

Ha desenvolupat una varietat de projectes adreçats a col·lectius de persones amb discapacitat intel·lectual.

[Consultar document](#)

Visites i activitats adreçades a persones amb problemàtica de salut mental

Joanjo Esteban explica la dinàmica de les visites i activitats de persones amb problemàtica de salut mental. El Museu de Sant Boi compta amb una llarga experiència treballant amb aquest col·lectiu.

Araceli Fernández ens aproxima a les persones amb problemes de salut mental, trencant estigmes i dissolent les pors a l'hora d'atendre aquest col·lectiu a través de consells i algunes pautes.

23/11/2015

per Joanjo Esteban

Historiador i tècnic del Museu de Sant Boi amb una llarga experiència com a educador del museu atenent col·lectius amb problemes de salut mental.

per Araceli Fernández

Educadora i gestora cultural de CaixaForum Zaragoza, especialitzada en l'àmbit del trastorn mental greu.

23/11/2015

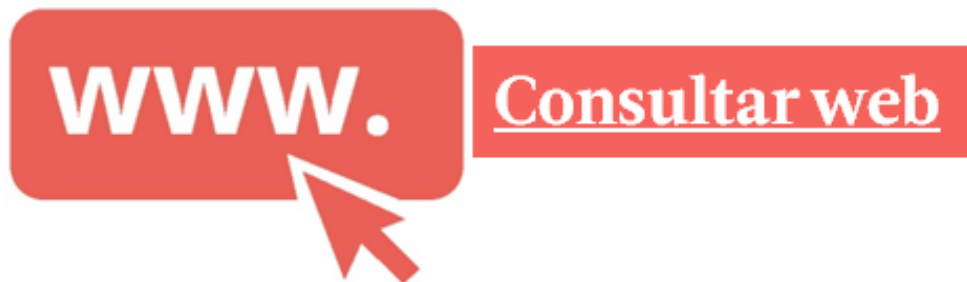
Al finalitzar la jornada es va donar espai per compartir, preguntar i crear coneixement amb els assistents,

Amb la intervenció d'educadors de museus, coordinadors de serveis educatius i professionals de l'acció social i educativa.

Espai de debat moderat per Tere Pérez.

Vols més informació?

Consulta l'apartat de recursos en xarxa al web d'Apropa Cultura, hi trobaràs vídeos, articles, documentació,...

Contacte:

Apropa Cultura

c. Lepant 150 | 08013 Barcelona

Tel. 93 247 93 00

apropa@apropacultura.cat

www.apropacultura.cat